

prima instanță – G. Bivol
instanța de apel – N. Vascan, E. Clim, Iu. Cotruță

dosarul nr. 3ra-1043/14

ÎNCHEIERE

24 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Vera Macinskaia
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Alexandr Tanasiiciuc, reprezentat de către avocatul Tatiana Maștalîn

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Alexandr Tanasiiciuc împotriva Ministerului Apărării al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 aprilie 2014, prin care a fost admis apelul declarat de Ministerul Apărării al Republicii Moldova, casată hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 16 decembrie 2013 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 12 decembrie 2012 Alexandr Tanasiiciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Apărării al RM cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că el a efectuat serviciu militar în Forțele Armatei din anul 1981, iar în Armata Națională a RM din anul 1992 până la 22 noiembrie 2007. Vechimea în muncă constituie 27 ani și 1 lună. Conform raportului depus la 31 decembrie 1992 este inclus în lista generală a militarilor ce necesită asigurarea cu spațiu locativ din fondul departamental al Ministerului Apărării al RM.

Menționează că conform extrasului din ordinul Ministrului Apărării nr. 0184 din 22 noiembrie 2007, a fost eliberat din serviciul militar prin contract în rezervă în baza pct. 140 lit. A la expirarea contractului.

Afirmă că din timpul efectuării serviciului militar până în prezent nu a fost asigurat cu spațiu locativ din fondul departamental al Ministerului Apărării fiind nevoit să locuiască la gazdă.

Susține că prin certificatul nr. 72/472 eliberat la 29 noiembrie 2012 se confirmă faptul că până în prezent nu este asigurat cu spațiul locativ din fondul departamental al Ministerului Apărării al RM, dar este inclus în lista generală a militarilor ce necesită asigurare cu spațiul locativ, conform raportului depus la 31 decembrie 1992, apartament cu trei odăi.

Mai indică că conform informației din 03 decembrie 2012 din OCT Căușeni nici el nici soția sa nu dispun de spațiul locativ în proprietate privată.

Relatează că prin cererea prealabilă adresată pârâtului la 04 decembrie 2012 a solicitat să fie asigurat cu spațiul locativ din fondul departamental al Ministerului Apărării sau să-i fie acordată compensația bănească echivalentă cu prețul de piață a unui apartament cu trei odăi.

Menționează că prin răspunsul nr. 70/1383 din 11 decembrie 2012 pârâtul recunoaște dreptul lui de a fi asigurat cu spațiul locativ, dar refuză să-i acorde locuința motivând că nu are posibilitate. Ceea ce ține de acordarea compensației bănești echivalente cu prețul de piață a unui apartament cu trei odăi, în cazul imposibilității reale de a acorda spațiul locativ solicitat, pârâtul nu a dat nici un răspuns, ignorând cerința.

Afirmă că conform art. 9 alin. (3) Legea cu privire la protecția socială și juridică a militarilor și a membrilor familiilor lor și a cetățenilor care trec pregătirea militară nr. 970-XII din 17 martie 1992, în cazul vechimii de 15 ani și mai mult în serviciul militar prin contract Ministerul Apărării este obligat să acorde militarului spațiu locativ în conformitate cu normele stabilite de legislație cu drept de proprietate privată.

Conform art. 21 art. (15) din Legea cu privire la statutul militarilor nr. 162 din 22 iulie 2005, militarii prin contract cu vechime în serviciul militar de 20 de ani calendaristici și mai mult care, la momentul trecerii în rezervă (retragere), nu sunt asigurați cu spațiu locativ sau dispun de spațiu locativ de serviciu fără drept de privatizare beneficiază, la ultimul loc de serviciu, de compensație bănească pentru procurarea sau construcția spațiului locativ în mărimea costului mediu de piață al acestuia.

Consideră că în temeiul art. 21 alin. (15) din Legea cu privire la statutul militarilor nr. 162 din 22 iulie 2005 și Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind asigurarea cu locuințe a militarilor Armatei Naționale nr. 1428 din 18 decembrie 2007 dispune de dreptul să solicite de la pârât încasarea echivalentului bănesc al apartamentului cu trei odăi pentru procurarea spațiului locativ de care beneficiază în temeiul cu art. 9 din Lege cu privire la protecția socială și juridică a militarilor și a membrilor familiilor lor nr. 970 din 17 martie 1992.

De asemenea, consideră că nu poate fi reținut ca fiind întemeiat argumentul pârâtului în răspunsul eliberat la 11 decembrie 2012 precum că prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 90-XVIII din 04 decembrie 2009 a fost exclusă obligativitatea statului de a asigura militarii prin contract cu spații locative. Pretențiile formulate au fost întemeiate pe prevederile legii vechi care era în vigoare la momentul apariției acestui drept. Dreptul la asigurarea cu spațiu locativ sau acordarea unei compensații bănești echivalente cu prețul de piață al acestui spațiu, în conformitate cu articolul enunțat a apărut la data trecerii în rezervă a lui - 22 noiembrie 2007 și prevederile legale erau în vigoare.

Susține că un drept obținut cândva nu poate fi abrogat prin lege, mai mult decât atât, art. 6 alin. (1) Cod civil prevede că legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

Solicită recunoașterea refuzului Ministerului Apărării al RM ca fiind neîntemeiat și acordarea de către pârât a compensației bănești echivalente cu prețul de piață a unui apartament cu trei odăi și încasarea de la pârât a cheltuielilor de judecată și a altor cheltuieli, cuantumul cărora va fi determinat până la emiterea hotărârii.

La 06 decembrie 2013 a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat recunoașterea ilegalității inacțiunilor Ministerului Apărării al RM în vederea acordării lui Alexandr Tanasiiciuc a unui spațiu locativ - apartament cu trei odăi, obligarea Ministerului Apărării al RM să-i acorde lui Alexandr Tanasiiciuc și familiei sale spațiu locativ în apartament cu 3 odăi și recunoașterea dreptului lui Alexandr Tanasiiciuc, în cazul imposibilității Ministerului Apărării al RM să-i acorde spațiu în prezent, la compensația bănească pentru procurarea sau construcția spațiului locativ în mărimea costului mediu de piață al acestuia - apartament cu 3 odăi.

În susținerea pretențiilor sale afirmă că prin prezenta cerere contestă inacțiunile pârâtului manifestate prin neasigurarea cu spațiu locativ, dreptul său legal, care a apărut încă în anul 1996 - acesta reprezentând inacțiunea autorității publice - Ministerului Apărării RM, care sunt asimilate actului administrativ.

Consideră că dreptul lui de a fi asigurat cu o locuință (situație juridică constituită) a apărut o dată cu împlinirea a 15 ani calendaristici de muncă în calitate de militar - în anul 1996, dar nu este realizat până în prezent.

Menționează că conform art. 21 alin. (15) din Legea cu privire la statutul militarilor nr. 162 din 22 iulie 2005, militarii prin contract cu vechime în serviciul militar de 20 de ani calendaristici și mai mult care, la momentul trecerii în rezervă (retragere), nu sunt asigurați cu spațiu locativ sau dispun de spațiu locativ de serviciu fără drept de privatizare beneficiază, la ultimul loc de serviciu, de compensație bănească pentru procurarea sau construcția spațiului locativ în mărimea costului media de piață al acestuia. Compensația respectivă se acordă la locul de serviciu, de către structura militară, din contul mijloacelor bugetare alocate în acest sens.

Indică că la momentul trecerii în rezervă în anul 2007, cerința lui corespundea prevederilor menționate.

În acest sens face referire la practica Curții Supreme de Justiție în cauze analogice (cauza Adrian Garștea vs Serviciului Grăniceri RM, cauza Ecaterina Palanciuc vs Consiliul Municipiului Chișinău, cauza Cristianov vs Ministerul Apărării).

Afirmă că raționamentul enunțat este confirmat de Curtea Supremă de Justiție a RM, în Recomandările din 06 august 2012 privind aplicarea legislației, care indică că conform art. 30 al Legii cu privire la statutul judecătorului, abrogat la 04 decembrie 2009, statul era obligat să asigure judecătorii în funcție cu locuință. Pentru fiecare judecător în funcție, neasigurat cu locuință la momentul abrogării legii, acesta a fost un drept obținut și care nu poate fi anulat prin abrogarea de lege. În astfel de condiții, consideră că judecătorii, care la momentul abrogării art. 30 al legii menționate, nu erau asigurați cu locuință, sunt în drept, în termen de trei ani, art. 267 Cod civil, de la data abrogării legii, să ceară de la administrația publică locală, asigurarea cu locuință.

Menționează că art. 6 alin. (1) Cod civil prevede că legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse

anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

Consideră că în virtutea existenței principiului de valoare de aplicare uniformă a legislației și a jurisprudenței, circumstanțele și clauzele menționate în Recomandările CSJ referitoare la judecători, sunt totalmente aplicabile și la militarii prin contract și la rezerviști și în aceste condiții cerințele sale sunt legale.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 16 decembrie 2013 a fost admisă parțial acțiunea și obligat Ministerul Apărării al RM să-l asigure pe Alexandr Tanasiiciuc cu spațiu locativ în or. Căușeni în conformitate cu legislația locativă în vigoare în dependență de componența familiei sale, în rest cerințele formulate în cerere au fost respinse.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 aprilie 2014 a fost admisă cererea de apel depusă de Ministerul Apărării al RM, casată integral hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care a fost respinsă acțiunea.

La 30 iunie 2014 Alexandr Tanasiiciuc, reprezentat de către avocatul Tatiana Maștalîn a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Afirmă că copia deciziei integrale a instanței de apel au recepționat-o la domiciliu la 07 mai 2014, ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire nr. 9398 din 06 mai 2014 și coletele poștale recomandate nr. 21000/27 și nr. 21000/15 din 06 mai 2014.

În motivarea recursului a invocat ilegalitatea deciziei recurate, susținând că instanța de apel prin pronunțarea deciziei din 30 aprilie 2014 și admiterea apelului declarat de Ministerul Apărării nu a dat o apreciere corectă circumstanțelor cauzei și motivelor de drept puse la baza hotărârii judecătorești prin care a fost admisă acțiunea.

Afirmă că instanța de apel nu a indicat un temeiul legal și nici nu s-a bazat pe careva probe prezentate de pârât în prima instanță ce ar confirma lipsa resurselor financiare și ar justifica legalitatea inacțiunilor în vederea asigurării intimatului cu spațiul locativ - drept rezervat prin Legea cu privire la statutul militarilor nr. 162 din 22 iulie 2005, care expres prevede în art. 21 alin. (3) militarii prin contract, împreună cu membrii familiei lor, sunt asigurați cu spațiul locativ de către structura militară după ce s-a stabilit necesitatea îmbunătățirii condițiilor de trai, conform Codului cu privire la locațiune.

Consideră că instanța de apel nu a luat în vedere faptul că conform extrasului din ordin nr. 236 din 11 decembrie 2007 eliberat de Ministerul Apărării la el se atestă o vechime calendaristică în serviciul militar la 11 decembrie 2007 de 27 ani și 1 lună, deci dânsul a activat în perioada anilor când acționa Legea cu privire la statutul militarilor din 22 iulie 2005 și prevederile acesteia se răsfrâng asupra lui, fapt confirmat de Ministerul Apărării în răspunsul la cererea prealabilă unde se recunoaște că el are dreptul la spațiul locativ.

Remarcă că conform practicii Curții Supreme de Justiție în cauzele analogice (cauza Adrian Garștea vs Serviciului Grăniceri RM, cauza Cristianov vs Ministerul Apărării, cauza Ecaterina Palanciuc vs Consiliul municipiului Chișinău, cauza Papuha Serghei vs Consiliul municipiului Chișinău), precum și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului pe cauzele similare (Dumbrava vs. R. Moldova, Cogut

vs R. Moldova) a fost recunoscut dreptul persoanelor la spațiul locativ cu obligarea pârâtului de a acorda acest spațiu.

Invocă că instanța de apel eronat a aplicat normele de drept material și anume art. 9 alin. (3) al Legii cu privire la protecția socială și juridică a militarilor și a membrilor familiilor lor și a cetățenilor care trec pregătirea militară nr. 970-XII din 17 martie 1992 în vigoare până la 30 septembrie 2005 și art. (21) alin. (3) al Legii cu privire la statutul militarilor nr. 162 din 22 iulie 2005 în vigoare până la 18 decembrie 2009.

Prin referința din 01 august 2014 Ministerul Apărării al RM a solicitat declararea recursului depus de Alexandr Tanasiiciuc ca inadmisibil și menținerea integrală a deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La caz se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul 30 iunie 2014, în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Alexandr Tanasiiciuc, reprezentat de către avocatul Tatiana Maștalîn nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Alexandr Tanasiiciuc, reprezentat de către avocatul Tatiana Maștalin, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Alexandr Tanasiiciuc, reprezentat de către avocatul Tatiana Maștalin ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Alexandr Tanasiiciuc, reprezentat de către avocatul Tatiana Maștalin se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Vera Macinskaia

Dumitru Mardari